

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 13Csp/30/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116215351
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Revický
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8116215351.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom Mgr. Petrom Revickým v právnej veci žalobkyne: Y. J., L.. X.XX.XXXX, J. E. XX, XXX XX G., zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, zastúpenému spoločnosťou Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., Nám. Sv. Egídia 93, 058 01, o vydanie bezdôvodného obohatenia, takto

rozhodol:

Žalobu z a m i e t a .

Žalovaný m á n á r o k voči žalobkyni na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorých výške rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenu súdu 28.7.2016 sa žalobkyňa domáhala, aby súd rozhodol o povinnosti žalovaného vydať jej bezdôvodné obohatenie vo výške 130,11 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 130,11 Eur od druhého dňa po dni doručenia žaloby žalovanému a nahradiť trovy konania.

2. Žalobu odôvodnila tým, že ide o zmluvu o poskytnutí bezúčelovej pôžičky č. XXXXXXXX, z 24.8.2010 (ďalej len „zmluva“). Uviedla, že na základe tejto zmluvy jej bola poskytnutá pôžička vo výške 350,- Eur, s počtom splátok 14,50 Eur, termínom konečnej splatnosti 08/2013, RPMN 32,04 %, priemernou RPMN 47,59 %, ročnou úrokovou sadbou 32,04 %, celkovými nákladmi spotrebiteľa 172,- Eur a celkovou sumou pôžičky 522,- Eur. Žalobkyňa uviedla, že vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o spotrebiteľský úver, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať náležitosti podľa § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch platného a účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy (ďalej len „ZoSU“), a poukázala na ust. § 9 ods. 2 písm. f) a písm. k) ZoSU s tým, že podľa § 11 ods. 1 ZoSU sa poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2010-129/znenie-20110101>>, alebo neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k) <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2010-129/znenie-20110101>>, r) <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2010-129/znenie-20110101>> a y) <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2010-129/znenie-20110101>> a § 10 ods. 1 <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2010-129/znenie-20110101>>.

3. Ďalej žalobkyňa poukázala už len na ust. § 451 ods. 1, 2 OZ a uviedla, že žalovaný jej na základe zmluvy poskytol 350,- Eur a doposiaľ zaplatila 480,11 Eur, a že v súvislosti s tým, že úver je bezúročný, vzniklo bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného vo výške 130,11 Eur.

4. Žalobkyňa dodala, že o skutočnosti, že sa žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohatil, sa dozvedela od združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS v mesiaci november (pozn. súdu: kde ju, podľa žalobkyňou predloženého písomného prehlásenia tohto združenia zo dňa 4.12.2015, informovali „o náležitostiach spotrebiteľských zmlúv, o neprimeraných odplatách a úrokoch za úvery, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi, o rozhodnutiach súdov, či už slovenských súdov, alebo aj s rozhodnutiami súdneho dvora, ktoré sa týkajú spotrebiteľských zmlúv ... a taktiež ju informovali o Smernici Rady 93/13/EHS z roku 1993, ktorá sa venuje práve spotrebiteľom a spotrebiteľským zmluvám.“). Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe žalobkyňa uviedla, že všeobecné súdy opakovane posúdili konanie dodávateľov, ktorí porušujú spotrebiteľské právo, ako úmyselné konanie vedúce k bezdôvodnému obohateniu na úkor spotrebiteľov, čo má za následok desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu.

5. Žalovaný so žalobou nesúhlasil a okrem iného vzniesol aj námietku premlčania. Uviedol, že žalobkyňou domáhané vydanie bezdôvodného obohatenia titulom prijatia úroku (ktorý obsahovala každá jednotlivá splátka spotrebiteľského úveru) od 20.9.2010 až do predčasného splatenia pôžičky dňa 21.3.2012 sa považuje za premlčané s tým, že právo na údajné vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčalo v dôsledku márneho uplynutia objektívnej trojročnej premlčacej doby - bez ohľadu na začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby. Poukázal na to (citujúc rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/1128/2014), že ak zákonodarca sankcionuje poskytovateľa úveru za nedodržanie podstatných náležitostí tým, že sa považuje úver za bezúročný a bez poplatkov, prichádza tak poskytovateľ úveru o výrazné finančné prostriedky, preto je nelogické tvrdiť, že neuvádzanie RPMN je úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu. Teda podmienka pre uplatnenie 10 - ročnej premlčacej lehoty v tomto prípade podľa neho splnená nie je, nakoľko má zato, že úmysel (či už priamy alebo nepriamy) musí smerovať k bezdôvodnému obohacovaniu, musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia, a teda nestačí, keby ho žalovaný získal neúmyselne a potom by si ho úmyselne ponechal. Žalovaný má za to, že v danom prípade došlo taktiež k uplynutiu subjektívnej premlčacej lehoty. Poukázal na rozhodnutia NS ČR sp. zn. 26Cdo/785/2011 a sp. zn. 28 Cdo 3977/2007 a NS SR sp. zn. 1Cdo/67/2011 s tým, že táto judikatúra začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty jednoznačne objektivizuje vedomosťou o skutkových okolnostiach, z ktorých možno vyvodit' bezdôvodné obohatenie. To kedy žalobkyňa tvrdí, že si vec nechala právne posúdiť, relevantné byť nemôže, pretože žalovaný v takom prípade nemá žiadnu obranu a začiatok plynutia premlčacej lehoty by závisel iba od tvrdenia žalobkyne, ktoré je nepreukázateľné. Zároveň by sa v takom prípade súd mohol zaoberať otázkou prečo si žalobkyňa nenechala právne posúdenie vykonať skôr. Poukázal tiež na to, že z prehlásenia OZ HOOS žiadne relevantné právne posúdenie nevyplyva, teda žalobkyni nedalo odpoveď na otázku prečo by malo v jej prípade dôjsť k bezdôvodnému obohateniu s tým, že ide o typizované prehlásenie, ktoré OZ HOOS dáva v rovnakom znení do desiatok obdobných právnych vecí. Žalobu navrhol zamietnuť.

6. Žalobkyňa (zastúpená advokátom - viď § 291 ods. 3 CSP) sa k písomnému vyjadreniu žalovaného, hoci ju na to súd postupom podľa § 167 ods. 3 CSP spolu s jeho doručením vyzval a poučil o sudcovskej koncentrácii konania, písomne nevyjadrila.

7. Keďže v danom prípade hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje sumu 1000,- Eur (tzv. „drobný spor“), súd vec v súlade s ust. § 297 CSP prejednal bez nariadenia pojednávania.

8. Súd sa oboznámil so žalobou, vykonal dokazovanie všetkými predloženými listinnými dôkazmi, ktorých odpis bol stranám sporu v priebehu konania doručený, a zistil tento podstatný skutkový stav:

9. Podľa nespochybných tvrdení žalobkyne jej na základe zmluvy bola poskytnutá pôžička vo výške 350,- Eur, za ktorú zaplatila podľa jej nespochybného tvrdenia 480,11 Eur, a to podľa jej poukazu na ňou predložené potvrdenia o vkladoch hotovosti na účet, poštové poukážky a zmluvu o poskytnutí (inej) účelovej pôžičky na splatenie záväzkov, ako aj podľa vyjadrenia žalovaného o predčasnom splatení pôžičky, naposledy dňa 21.3.2012.

10. Podľa § 451 ods. 2 zák. č. 40/1964 Zb. (ďalej len „OZ“) bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

11. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

12. Podľa § 100 ods. 1 OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

13. Podľa § 107 ods. 1 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

14. Podľa § 107 ods. 2 OZ najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

15. V danom prípade zo žaloby vyplýva, že žalobkyňa svoje právo na vydanie bezdôvodného obohatenia odvodzuje z poukazu na nedostatok náležitostí písomnej zmluvy o úvere a svoje platby.

16. Z tvrdení žalobkyne i ňou predloženej zmluvy pritom vyplýva, že dotknutá zmluva o spotrebiteľskom úvere bola písomná a podpísaná žalobkyňou, teda žalobkyňa tak jej (vytýkané) znenie (obsah svojho právneho úkonu) poznala už od jej podpisu resp. uzavretia uzavretia (dňa 24.8.2010), a keďže posledná transakcia, ktorá bola v súvislosti s dotknutou zmluvou o úvere vykonaná resp. ktorou žalobkyňa žalovanému uhradila spolu 480,11 Eur (a na základe ktorej tak bezdôvodné obohatenie najneskôr vzniknúť mohlo), bola uskutočnená ešte dňa 21.3.2012, a žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia bola následne podaná po uplynutí viac ako 4 rokov potom (28.7.2016), bola uplatnená po uplynutí premlčacej doby. Jej (eventuálne) právo na vydanie bezdôvodného obohatenia z jej platieb bolo v tom čase už premlčané, a to jednak po márnom uplynutí subjektívnej 2-ročnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 1 OZ dňa 21.3.2014 počítanej najneskôr odo dňa jej poslednej úhrady žalobcovi, keď žalobkyňa mala k dispozícii (poznala) všetky skutkové okolnosti o svojom eventuálnom plnení (bez právneho dôvodu) a mohla tak prvý krát podať žalobu na jeho vydanie, ako aj po márnom uplynutí objektívnej 3-ročnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 2 OZ dňa 21.3.2015 počítanej v tomto prípade taktiež odo dňa jej poslednej úhrady, keď k eventuálnemu bezdôvodnému obohateniu z jej úhrad naposledy došlo.

17. Pokiaľ ide o začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia v obdobných veciach, súd k tomu plne odkazuje na už ustálenú rozhodovaciu prax NS SR (čl. 2 ods. 2 a § 220 ods. 2 CSP), podľa ktorej „Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. ... „to, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako jeho nárok vyplývajúci z týchto skutkových okolností možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. To znamená, že oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka), keď získa znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodit' zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie“ (porovnaj napr. rozhodnutia NS SR sp. zn. 1 Cdo/67/2011, 3 Cdo/169/2017, a 8 Cdo/163/2018). Ako vyplýva z týchto rozhodnutí NS SR, dotýkajúcich sa premlčania práva na vydanie bezdôvodného obohatenia dokonca práve priamo u spotrebiteľov (3 Cdo/169/2017, 8 Cdo/163/2018), tieto závery sa vzťahujú aj na spotrebiteľské spory. Najvyšší súd SR (v rozhodnutí 8 Cdo/163/2018) zdôraznil, že: „Pre záver dozvedieť sa o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o tom, kto ho získal, je vždy rozhodujúce zistenie „skutkového stavu“ (pozn. dovolacieho súdu: teda nie posúdenie jeho právnej kvalifikácie).“

18. V danom prípade žalobkyňa všetky rozhodujúce skutkové okolnosti, z ktorých bolo možné vyvodit', že (podľa jej interpretácie) došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jej úkor obohatil, poznala (mala k dispozícii) a žalobu mohla podať od toho času, keď mala k dispozícii (uzavrela) napadnutú zmluvu a vedela čo a komu (na jej základe) plnila, a keďže poslednou z týchto skutočností (nakoľko vytýkané znenie zmluvy mala k dispozícii už predtým pri jej uzavretí) bola jej posledná platba uskutočnená v súvislosti s touto zmluvou (ako plnenie, z ktorého mohlo vzniknúť bezdôvodné obohatenie žalovaného naposledy) dňa 21.3.2012, a žaloba bola podaná viac ako 4 roky po tom, takto uvažovaný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia (ak by tu aj bol) je už premlčaný. Žalovaný sa pritom premlčania

dovolal, a preto súd už z tohto dôvodu, bez potreby ďalšieho vecného posúdenia práva (keďže podľa § 100 ods. 1 OZ premlčané právo veriteľovi priznať nemožno), musel žalobu o vydanie bezdôvodné obohatenia zamietnuť.

19. Žaloba pritom musela byť zamietnutá aj pre uplynutie objektívnej premlčacej doby. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia (odvodzovaný z plnenia žalobkyne uhradeného žalovanému už viac ako 3 roky pred podaním žaloby), bol totiž uplatnený nepochybne dokonca už aj po uplynutí 3 ročnej objektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 107 ods. 2 OZ (po tom čo k nemu eventuálne naposledy došlo). V súvislosti s úvahami o 10 ročnej objektívnej premlčacej dobe (pri eventúálnom úmyselnom bezdôvodnom obohatení), ktorú žalobkyňa odvodzovala len z postavenia žalovaného podnikajúceho v oblasti poskytovania úverov a porušenia spotrebiteľského práva pritom súd podporne odkazuje (§ 220 ods. 2 CSP) na rozhodnutie NS SR sp. zn. sp. zn. 1Cdo 238/2017 zo dňa 18.10.2018, podľa ktorého: „... samotné všeobecné skutočnosti (fakty) o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch samé o sebe nemôže bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel nebankového subjektu (veriteľa).“

20. Už len pre úplnosť, aj keď to v tomto prípade priamo rozhodné (záväznú) nie je, z vyššie uvedenej rozhodovacej praxe NS SR (ktorá pritom naopak už záväzná nepochybne je) už napokon v obdobnej veci vychádzal aj Krajský súd v Prešove (pod sp. zn. 25Co/84/2018).

21. O náhrade trov konania súd rozhodoval v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

22. Žiadne dôvody, pre ktoré by bolo možné úspešnému žalovanému jemu vzniknuté trovy tohto konania (preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré mu vznikli v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva) v zmysle ust. § 257 CSP celkom výnimočne nepriznať a žiadať, aby ich znášal sám, strany netvrdili a ani súd nezistil. Strana, ktorá realizuje kroky k začatiu alebo trvaniu občianskeho súdneho konania, musí vždy zvážiť jeho začatie resp. obranu v ňom, a preto musí znášať aj dôsledky s tým spojené plynúce z jej procesného neúspechu v konaní. V súvislosti s eventuálnymi úvahami o aplikácii výnimočného ust. § 257 CSP súd prvého stupňa zároveň poukazuje aj na výklad obsahovo obdobného ust. § 150 O.s.p. v rozhodnutí Ústavného súdu ČR pod sp. zn. IV. ÚS 3678/12, podľa ktorého „Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa aplikácie ustanovenia § 150 O.s.p., je nutné konštatovať, že sa jedná o procesné ustanovenie, ktorého použitie je výslovne na úvážení všeobecného súdu. Pokiaľ sa teda, či už obvodný alebo mestský súd rozhodol dané ustanovenie neaplikovať, nie je jeho povinnosťou toto akokoľvek zdôvodňovať. Dôvodom je tu predovšetkým tá skutočnosť, že ustanovenie § 150 O.s.p. je výnimkou zo všeobecného pravidla, a pokiaľ nedôjde k aplikácii tejto výnimky, platí pravidlo všeobecné. Inými slovami povedané, povinnosť odôvodnenia nákladového výroku z uhla pohľadu ustanovenia § 150 O.s.p. by nastala až v prípade, že by došlo k jeho aplikácii.“

23. Žalovaný bol v konaní úspešný v celom rozsahu, preto mu súd voči žalobkyni priznal nárok na plnú náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.